

ERNSTIG/ZWAAR INCIDENTEEL	NIET ERNSTIG/WEL STOREND FREQUENT
NIET ERNSTIG/WEL STOREND INCIDENTEEL	ERNSTIG/ZWAAR FREQUENT

SANCTIEBELEID

4 LADEN MODEL

GO! BASISCHOOL HET GROENE DAL

Inleiding

Een **4-lademodel** is niet meer dan een structuur. Als school kiezen we zelf welke maatregel bij een bepaalde vorm van ongewenst gedrag hoort.

We trekken wel de **juiste schuif maatregelen** open:

“Het is afgeraden om voor een overtreding maatregelen te halen uit een lade die tot een andere categorie van overtredingen behoort. Een instrument zoals bijvoorbeeld een leerlingenvolgkaart kan wel in meerdere lades zitten.”

Monique D'aes,
pedagogische begeleidingsdienst GO!

Lade 1:

Ernstige eenmalige overtredingen

Ook al is het uitzonderlijk dat een leerling dit doet, of zijn er verzachtende omstandigheden, dan nog is deze overtreding **ERNSTIG**.

ERNSTIG/ZWAAR
INCIDENTEEL

Bij een zware overtreding zoals vandalisme is een signaal naar de buitenwereld noodzakelijk. Je wil **aantonen dat de situatie ernstig wordt genomen**.

Gezien de ernst van de overtreding kan dat signaal niet anders dan een straf zijn. Dat betekent niet dat die straf veel 'pijn' moet doen, een ernstige overtreding roept niet per se om de zwaarste sanctie. Want **straffen helpen zelden** om gewenst gedrag te bereiken. Het is belangrijk om naast de straf, de leerling te ondersteunen in het omgaan met de problemen die aan de oorzaak liggen van de overtreding. Zo impliceert een contract voor een leerling altijd begeleiding.

Voorbeelden van **ERNSTIG/ZWAAR INCIDENTEEL GEDRAG** (meer; zie bijlagen)

- vechten/ agressie
- bewust beschadigen van de infrastructuur
- diefstal
- vandalisme
- (verbale) bedreigingen uiten
- pesten
- racisme
- ...

STRAFFEN ALS SIGNAAL

Mogelijke maatregelen

Dit gaat over overtredingen die steeds op directieniveau worden gemeld én worden opgenomen in het leerlingenvolgsysteem door het personeelslid die de overtreding heeft vastgesteld. Meestal worden hieraan sancties gekoppeld die beslist worden door de directie in samenspraak met enerzijds de titularis en anderzijds de vaststeller.

- materiële schade herstellen
- herstel ten aanzien van personen die schade hebben geleden
- contract met begeleiding
- werkstuk maken voor de school (een uiteenzetting in andere klassen geven,...)

In extreme gevallen waarbij elke vorm van herstel onmogelijk wordt geacht, kunnen volgende stappen worden ondernomen. Deze beslissing wordt genomen door de directie en een afvaardiging van de klassenraad.

- tijdelijke uitsluiting op school
- definitieve uitsluiting met verwijzing naar gespecialiseerde hulpverlening

Lade 2:

Niet-ernstige eenmalige overtredingen

Overtreding komt zelden voor.

Lopen door de gang, afval laten slingeren, blijven hangen in de toiletten, ... soms regent het overtredingen op school.

Dat schept een onaangename sfeer en bovendien hebben ook hier straffen weinig kans op succes. Bij lichte overtredingen die geen grote hinder veroorzaken, volstaat een korte opmerking. Leerlingen rustig en kordaat wijzen op het naleven van de afspraken, is een vorm van contact. Leerlingen voelen dat je ze ziet. Dat je aandacht voor ze hebt. Loopt de overtreding toch uit de hand? Dan behoort die niet meer tot de tweede, maar tot de derde categorie (lade) en vraagt die dus om een andere aanpak.

Voorbeelden van **NIET ERNSTIG WEL STOREND, INCIDENTEEL GEDRAG** (meer; zie bijlagen)

- Materiaal en/of huiswerk niet mee
- Het niet naleven van veiligheidsvoorschriften
- Rondhangen in de gang/toiletten
- Rommel op de speelplaats of in de gebouwen gooien/achterlaten
- Snoep eten
- Lopen op de trap of door de gangen
- ...

WAARSCHUWEN

Mogelijke maatregelen

*Bij **eenmalige** overtredingen volstaat het om de leerlingen op het foute gedrag aan te spreken: dit gebeurt kordaat, zonder al te heftig te reageren. We kiezen ervoor om in deze situaties een mondelinge waarschuwing te geven. Eventueel kan een nota naar de ouders worden gestuurd. Ook de klasafspraken die elke leerkracht met zijn klas maakte, vallen onder deze categorie.*

Mogelijke maatregelen

- Non-verbale communicatie
- Kort gesprek
- Opmerking geven/waarschuwing
- Berichtje via Smartschool
- Stempel met gevolgen na bepaald aantal
- ...

Lade 3:

Niet-ernstige frequente (storende) overtredingen

Komt regelmatig (op kortere tijd) voor en toont eerder een slechte gewoonte aan.

NIET
ERNSTIG/WEL
STOREND
FREQUENT

Als de lichte overtredingen uit **LADE 2** een slechte gewoonte blijken te zijn, is die strategie van het **waarschuwen niet meer voldoende**. Een leerling went aan waarschuwingen als er verder geen gevolgen zijn en zal zijn gedrag niet (meer) aanpassen.

Vanaf deze fase kiezen we voor een aanpak **op maat van de leerling**. Dat vraagt voor ons team een grotere investering, maar het resultaat loont. Individuele gesprekken met leerlingen en bevragen van collega's zijn hierbij noodzakelijk, om de meest doeltreffende strategie te kunnen kiezen.

Het besef van een leerling dat **een leerkracht hem belangrijk vindt** en hem persoonlijk wil helpen in de schoolcarrière, is de beste drijfveer voor gewenst gedrag op school.

Voorbeelden van **NIET ERNSTIG WEL STOREND FREQUENT GEDRAG** (meer; zie bijlagen)

- Materiaal en/of huiswerk niet mee
- Het niet naleven van veiligheidsvoorschriften
- Rondhangen in de gang/toiletten
- Rommel op de speelplaats of in de gebouwen gooien/achterlaten
- Snoep eten
- Lopen op de trap of door de gangen
- Storen, babbelen
- ...

GEWENST GEDRAG AANLEREN /TRAINEN

Mogelijke maatregelen

Bij aanhoudend *storend* gedrag, zal de leerling uiteraard blijven aangesproken worden. Vanaf dit punt komt zeker een bericht naar de ouders.

Positieve **aanpak**

- Regelmatige bevestiging als het goed gaat
- Positieve volgkaart
- De leerlingen zelf laten nadenken over een gepaste sanctie
- Kleine beloning als het goed gaat (stempel, sticker,...)

Gepaste **taak** of **opdracht**

- Werk in orde brengen over de middag.
- Uitsluiten van 1 of meerdere speeltijden.
- Niet deelnemen aan de les, maar in ander lokaal een alternatieve taak.
- Een strafwerk maken; een presentatie, reflectietaak,... maken
- De leerling zelf laten nadenken over een gepaste sanctie
- Een alternatieve taak uitvoeren:
  - helpen opruimen in de refter
  - de speelplaats opruimen
  - klussen

Lade 4:

Ernstige/zware frequente overtredingen

Komt meerdere keren voor en duidt op negatieve mentaliteit.

ERNSTIG/ZWAAR
FREQUENT

Bij het opzettelijk, frequent fysiek of psychisch kwetsen van mensen willen we als school tonen dat we dit ernstig nemen. Hierbij zullen zowel dader als slachtoffer betrokken worden bij het **zoeken naar herstel**.

Dader en slachtoffer worden (eventueel eerst afzonderlijk) samengebracht om over het incident te spreken. Dit is doeltreffender dan het lijkt. Geconfronteerd worden met de pijn van het slachtoffer en zelf iets moeten doen **om het 'goed' te maken** is in de meeste gevallen erg ingrijpend.

Herstelgerichte procedures hebben een groter effect dan alleen straffen op het schuldbesef bij de dader.

Voorbeelden van **ERNSTIG/ZWAAR FREQUENT VOORKOMEND GEDRAG** (meer; zie bijlagen)

- agressief gedrag/vechten
- vandalisme
- pesten
- racisme
- diefstal
- bedreigingen uiten
- ...

HERSTEL EISEN

Mogelijke maatregelen

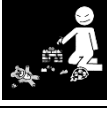

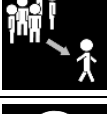

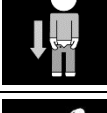

Dit gaat over overtredingen die steeds op directieniveau worden gemeld én worden opgenomen in het leerlingenvolgsysteem door het personeelslid die de overtreding heeft vastgesteld. Meestal worden hieraan sancties gekoppeld die beslist worden door de directie in samenspraak met de titularis en/of collega's uit het zorgteam.

- Tuchtmaatregelen
- Antipest procedure volgen
- Verplicht begeleiding door 'buddy' leerkracht)
- Herstelgesprek of herstelconferentie
- Uitsluiting met verwijzing naar gespecialiseerde hulpverlening

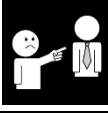
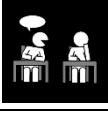
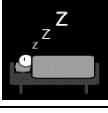
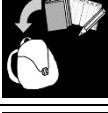
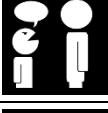

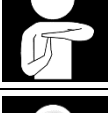
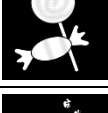

BIJLAGEN

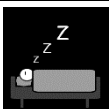
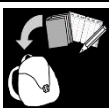
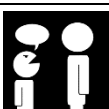

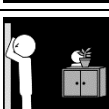

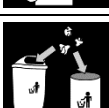
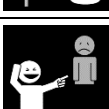
Pictogrammen LADE 1

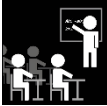
LADE 1 Ernstige eenmalige overtredingen		Ik lieg om anderen te benadelen
		Ik raak anderen ongewenst aan
		Ik raak anderen intiem aan
		Ik verniel materiaal
		Ik ben agressief naar anderen
		Ik bedreig iemand met woorden Ik (cyber)pest
		Ik steel iets
		Ik loop weg tijdens schooltijd
		Niemand weet waar ik ben (onrustwekkende verdwijning)
		Ik trek iemand zijn broek naar beneden Ik trek iemands rok/kleed omhoog
		Ik verwond mezelf

Pictogrammen LADE 2

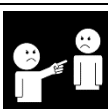
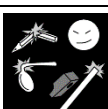

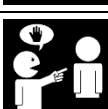
LADE 2 Niet-ernstige eenmalige overtredingen		Ik lieg
		Ik ben onbeleefd Geef commentaar op/over anderen
		Ik praat in de rij/in de gebouwen
		Ik let niet op tijdens de les/activiteit
		Ik ben mijn schoolmateriaal/huiswerk vergeten
		Ik maak ongepaste grappen of opmerkingen
		Ik speel in de toiletten Ik zit samen met iemand anders in een toilethokje
		Ik ga zonder toestemming naar toilet
		Ik verstopt mij tijdens de les
		Ik weiger opdrachten Ik weiger te doen wat me gevraagd wordt
		Ik gebruik mijn time-out niet zoals afgesproken
		Ik snoep
		Ik laat rommel achter

Pictogrammen LADE 3

LADE 3 Niet-ernstige frequente overtredingen		Ik lieg
		Ik ben onbeleefd Geef commentaar op/over anderen
		Ik praat in de rij/in de gebouwen
		Ik let niet op tijdens de les/activiteit
		Ik ben mijn schoolmateriaal/huiswerk vergeten
		Ik maak ongepaste grappen of opmerkingen
		Ik speel in de toiletten Ik zit samen met iemand anders in een toilethokje
		Ik ga zonder toestemming naar toilet
		Ik verstopt mij tijdens de les
		Ik weiger opdrachten Ik weiger te doen wat me gevraagd wordt
		Ik gebruik mijn time-out niet zoals afgesproken
		Ik laat rommel achter
		Ik geef commentaar op anderen

	Ik gebruik ongepaste taal
	

Pictogrammen LADE 4

LADE 4 Niet-ernstige eenmalige overtredingen		Ik sla of verwond anderen
		Ik ben verbaal agressief
		Ik bedreig anderen/daag uit
		Ik steel
		Ik (cyber)pest
		Ik stook ruzie
		Ik doe dingen met opzet stuk
		Ik loop weg van school
		Ik weiger de aangeboden begeleiding
		Ik manipuleer of pers anderen af.

SAMENGEVAT

